

Kmečka trgovina

Na kaj smo pozabili?

Prejšnji teden je zasedal banski svet, katerega je bil predložen novi banovinski proračun. O vsem se je razpravljalo, samo o virih, iz katerih črpa naš kmet svoje dohodke, da lahko zadosti svojim dajatvam — to je o cenah kmetijskih pridelkov — ni bila podana nobena izjava, ne predložena nobena smernica, po kateri bi se lahko v bodoče ravnali. Resnica je, da se težko dajo smernice za cene kmetijskim pridelkom, radi česar se tega perečega in težkega vprašanja vsakdo rad izogne in se ga raje ne dotalne. Toda kljub težavam v tem pogledu bi ustanova, kot je banovina s svojim banskim svetom (pa čeprav je to le posvetovalen organ), ne smela močeti preiti preko tako važnega problema. V svoji lastni hiši (Sloveniji), ki bo dobila svoje temelje z rešitvijo slovenskega vprašanja, bomo morali to vprašanje na zadovoljiv način rešiti.

Samoupravne oblasti bodo morale v bodoče povzeti akcijo za končno stalno ureditev cen kmetijskih pridelkov. V ta namen bodo morali pod kontrolno samoupravnih oblasti delovati posebni odbori za določitev in nadzorstvo cen kmetijskih pridelkov. Ti odbori bi bili sestavljeni iz javnih samoupravnih trgovskih organov, ki bi odbor stalno poučevali o možnosti trgovanja z zunanjim svetom; dalje iz zastopnikov trgovskih združenj in izvoznikov, katerih naloga bi bila, da za blago najdejo primeren trg in da blago pošiljajo v tisti obliki, ki ga trg zahteva; glavni zastopniki takih odborov bi pa bili kmetje (pridelovalci) sami, ki bi sporočali, s kakšnimi stroški se ta ali oni pridelek pridobiva in kakšna cena se mora določiti, da se ta in ona kultura izplača pridelovati. Tako trgovci in zastopniki oblasti bi morali osvojiti le kmetovo mnenje, kajti podlaga ceni je kritje stroškov pridelovanja in primerno plačilo za v to svrhu opravljeno delo. Zastopniki trgovcev in oblasti bi bili radi tega le neki posvetovalni organi.

Nekaj takšnega (ali aličnega) bodo samouprave morale uvesti, če hočemo imeti kakšno kontrolo pri prodaji in če hočemo preprečiti, da bi se račun kmetov še nadalje nekateri bogatili.

Cene goveje živine

Volli. Debeli volli so bili najdražji na sejmu v Šmarju pri Jelšah, kjer so dosegli 6.10 din kg, po vseh drugih sejmih so pa bili po 5 do 5.50 din. Plemenski in slabše rejni niso nikjer padli izpod 4 din, povprečna cena je pa bila med 4.50 do 5 din kg žive vage.

Bikli. Cene bikom po sejmih so se gibale okrog 4 din kg žive vage.

Krave. Zelo dobre plemenske krave in dobro rejene krave ter mlekarice so dosegle ceno 5 din, slabše vrste so se plačevale povprečno po 4 din, krave za klobasarje so pa v Laškem padle celo na 2.75 din; povprečno so se pa klobasarice prodajale po 3—3.50 din kg žive vage.

Teletce in mladi junčki so dosegli najlepšo ceno v Šmarju pri Jelšah in v Ljubljani, kjer so bili po 5.50 din, povprečno pa 5 din kg. Izpod 4 din kg žive vage se pa te vrste živina ni nikjer prodajala.

Teleta so bila najdražja v Ljubljani, kjer so dosegla 8 din kg. Povprečno je bila cena telet 6.50 din kg žive vage.

Svinje

Plemenske. Na mariborskem sejmu se cene tem svinjam niso spremenile, na ptujskem so pa bili 6—12 tednov stari pujski po 130 do 190 din.

Debele svinje so bile najdražje v Šmarju pri Jelšah, kjer so dosegle 11 din kg, drugod se je pa cena gibala med 9 in 10 din kg žive vage.

Pršutarji so v Šmarju pri Jelšah dosegli 10 din 1 kg. Izpod 8 din se pa pršutarji niso prodajali.

Konji

Na ptujskem sejmu so se prodajali konji od 3000 do 5000 din, žrebata pa po 700 do 1500 din komad po velikosti in uporabnosti.

Meso

Govedina je bila povprečno 10—12 din, slabše vrste pa po 8 din kg.

Svinjsko meso se je prodajalo v Ljubljani po 16—18 din, v Laškem celo po 20 din kg. Povprečno se je pa prodajalo po 14 din kg.

Svinjska mast je v Ljubljani 22 din kg, drugod pa povprečno 18—20 din. Slanina je povprečno za 2 din cenejša.

Med

V Dol. Logatcu se prodaja čisti med po 16 din, v Ljubljani, Kamniku in v Šmarju pri Jelšah pa po 20 din kg.

Vino

Je v šmarnem okraju pri vinogradnikih po 3.50 do 4.50 din liter, finejše sortirano vino pa po 5—6 din liter.

Sadje

Je najdražje v Ljubljani, kjer se prodajajo jabolka po 8 din kg, drugod pa povprečno 3—5 din. Suhe češnje so po 8—9 din kg.

Krna

V Ljubljani je seno poskočilo na 1 din kg, v Šmarju pri Jelšah je pa padlo na 0.50 din. Povprečna cena senu se giblje med 0.70 do 0.80 din 1 kg. Slama je bila v Ljubljani 0.60 din kg, v Laškem se je pa prodajala že po 0.25 din, povprečno se giblje cena slami med 0.30 in 0.40.

Kože in volna

Goveje kože so v Ljubljani in v Šmarju pri Jelšah po 10 din kg, drugod pa povprečno po 8 do 9 din kg.

Telečje kože so v Ljubljani in v Šmarju pri Jelšah po 12 din kg, drugod pa po 10 din.

Svinjske so povprečno po 8 din, v Ljubljani pa po 10 din kg.

Volna neoprana je bila v Šmarju pri Jelšah po 15 din kg, oprana pa po 30 din kg.

Sejmi

Od 23. februarja do 1. marca bodo sejmi v sledečih krajih: 23. v Velenju živinski in kramarski

Kupujte samo
CROATIA
BATERIJE
ker so najboljše
zato najcenejše

— 24. bo svinjski v Mariboru, v Kozjem, Laškem, Rogatcu in Slov. Bistrici pa živinski in kramarski — 25. bo živinski v Rajhenburgu, v Brezicah, Celju in Trbovljah pa svinjski — 27. bo v Središču svinjski — 28. bo v Ormožu svinjski, v Mariboru pa živinski — 1. marca bo svinjski v Celju, Ptuj in Trbovljah, v Marenbergu, Planini in Sl. Konjicah pa živinski in kramarski.

Jagode

N. J. Roguševci. Jagode se lahko trgujejo na domačem trgu edno v bližini mest, letovišč in zdravilišč. Prve vrtno jagode so v času sezone zelo drage, saj se prodaja kg po 16—20 din. Prodajajo se v majhnih s papirjem obloženih košaricah, še bolj pa v posebnih papirnatih krožnikih. Najbolj hvaležna sorta je »rdeča kapica«, pa tudi »scharhples«. Jagode sadimo najbolje v avgustu, le izjemoma spomladi. Na 120 cm široke grede posadimo tri vrste, v vrstah pa 40 cm narazen. Ko jagode začno zoreti, jih podložimo s travo, da se ne oblatijo, kajti blatne niso za prodajo.

Razgovori z našimi naročniki

Opozorilo! Vsem, ki nas sprašujejo, ali in kdaj bo objavljen odgovor na njihovo vprašanje, javljamo, da bo gotovo objavljen, a po vrstnem redu. Vprašanj dobivamo mnogo, prostor je pa omejen, zato se objava včasih zakasni.

Naprava poti po njivi brez dovoljenja lastnika. L. F. Po njivi, katero ste kupili lani, hočete napraviti pešpot in so že začeli z merilnimi deli, vžlic temu, da ste proti temu ugovarjali. Pravijo, da je baje prejšnji lastnik dovolil gradnjo poti po navedeni njivi. — Niste povedali, kdo gradi pešpot, domnevamo pa, da očitno kaka oblast (občina ali banovina). Svetujemo Vam, da se najprej pismeno pritožite na oblast, ki gradi pot. Najbolje bi seveda bilo, da se poravnate, ako Vam plačajo primerno odškodnino za njivo — v primeru, da je pot po Vaši njivi v javnem interesu. Ako ne boste mogli zadeve zlepega urediti, bi morali nastopiti sodno pot. — V kolikor je prejšnji lastnik dovolil napravo poti preko pozneje Vam prodane njive, Vas to dovoljenje ne zadeva, odnosno ne veže, ako zanj niste vedeli. V primeru, da bi se izkazalo zadevno dovoljenje morda le za Vas obvezno, bi Vam moral prodajalec povrniti primerni del kupnine, ako Vas ni opozoril na obljubo, ki jo je dal glede poti.

Spodbijanje od varuhinje sklenjene dosmrtno zakupne pogodbe. F. A. Mati kot varuhinja nedoletnega otroka je z odobritvijo sodišča oddala dva joha njive, last nedoletnega otroka, v zakup dvema zakoncem da njune smrti. Otrok je med tem postal polnoleten in vprašate, da-li bi lahko razveljavil navedeno zakupno pogodbo. — Varuhinja je bila upravičena sklepati za nedoletnega otroka obvezne pogodbe le za dobo otrokove nedoletnosti. Ne vežejo pa pogodbe, sklenjene od varuhinje, čeprav jih je varstveno sodišče odobrilo, otroka, ko postane polnoleten. Radi tega lahko polnoletni otrok izpodbija zakupno pogodbo. Ako ne bo mogoče z zakupojemalcema doseči poravnave, ju bo moral polnoletni otrok tožiti in zahtevati odstranitev s posestva.

Odvetniku obljubljeni stroški višji nego sodno odmerjeni. A. in F. M. Obsojeni ste bili na plačilo stroškov branilca nasprotne stranke. Ko Vas je slednji tirjal na plačilo navedenih stroškov ter stroškov pravde Vaših staršev, ste se zavezali plačati mu določeno vsoto v dveh obrokih. Naknadno ste dobili od sodišča sklep, glasom katerega so bili branilčevi stroški odmerjeni za par sto dinarjev nižje. Vprašate, da-li ste dolžni vžlic sodni odmeri plačati odvetniku obljubljeni višje stroške. — Žal Vas obveza, prevzeta napram odvetniku, vžlic, ako ste to obvezo prevzeli brez kakakega pogoja.

Prošnja za znižanje pravnih stroškov. A. M. Sodišče Vas je obsodilo na plačilo zelo visokih pravnih stroškov. — Ako bo rekurs zavrnjen, boste morali plačati stroške v višini, kakor jih je določilo sodišče, in Vam ne bi pomagala nikakva prošnja na znižanje ne na banovino, ne na kako drugo oblast. Le dotičnik, ki ima stroške sprejeti, Vam jih more — seveda le prostovoljno — znižati. — V kolikor bi Vam bili v izterjavo dolžnih zneskov zarubljeni kakli predmeti, ne bodo ti predmeti takoj prodani, marveč šele po pravomočnosti izvršilnega dovolila ter mora preteči med rubežem in prodajo najmanj 21 dni.

Gostilničar bi rad dosegel zaščito. J. Z. Posestnik in gostilničar bi rad za nek dolg, ki izvira sicer iz leta 1928, a ga je prevzel leta 1933, dosegel zaščito, in sicer na ta način, da bi svoje posestvo izročil ali prodal svoji ženi, sam pa obdržal gostilničarsko koncesijo, odnosno obrt. — Gostilničar ne bo mogel doseči zaščite ne na opisani način, pa tudi ne na kak drug način.

Zahteva viničarja in logarja na dogovorjeno in primerno plačilo. M. N. V službo ste bili sprejeti kot viničar proti mesečni plačilu 200 din ter prejemu 90 litrov žita. Službodajalec zahteva od Vas tudi izvrševanje logarske službe, noče Vam pa za to službo plačati po 100 din mesečno več. — Ako ste se z gospodarjem točno dogovorili, kakó delo boste opravljali kot viničar, in ako zahteva sedaj gospodar poleg teh del še tudi opravljanje logarske službe, Vam mora za slednjo službo plačati krajevno običajno primerno nagrado. Ako pa z izvrševanjem logarske službe niste bolj zaposleni kakor bi morali biti glasom prvotnega dogovora, odnosno ako radi tega opravljate manj viničarskih poslov, Vam seve gospodar ne bi bil dolžan zvišati dogovorjene plače. — Ako ni bilo dogovorjeno, kdaj boste začeli prejemati plačo, tedaj Vam jo mora gospodar plačati, čim ste službo nastopili, seveda, ako je bil nastop z datumom določen. Ako pa ste službo na pili prej, nego b' jo imeli glasom dogovora, Vam bi bil gospodar dolžan plačati eventualno prej opravljeno delo le s primerno, krajevno običajno nagrado in ne z morda višjo dogovorjeno. — Ako Vam je gospodar obljubil za rigoljanje pol klastre po 5 din, Vam mora to dogovorjeno nagrado izplačati in nima pravice Vam naknadno nagrado zmanjšati. — V kolikor je bila odpovedna doba dogovorjena na tri mesece, Vam gospodar ni upravičen brez utemeljenega razloga odpovedati službe s krajšim rokom in niste dolžni pred potekom odpovedne dobe izprazniti stanovanja. Ako Vam niso izročili delavske knjižice, odnosno spričevala ter do-